

Calvino például a „Le città invisibili [A láthatatlan városok]” című művében teljes egészében fantázia szülte városokat mutat be, amelyek azonban nagyon hasonlítanak a mi ’lakhatatlan, modern városaink’-ra. Gyakran az ’imaginárius’ a legalkalmasabb mód a valóság megközelítésére.

Langages imaginaires: Olyan szövegek tulajdonsága, amelyekben egy kitalált nyelv jelentős szerepet játszik. Minthogy ez a technika a nyelv működésének beható ismeretét kívánja meg, az íráskészség (írásművészet) fejlesztésének igen alkalmas eszköze.

Befejezésül meg kívánjuk említeni, hogy 1988-ban — ugyancsak a Magnard Kiadónál — megjelent e műnek egy ugyanazon szerzőktől származó, második kötete is *Lettres en folie* alcímmel. Ez a kötet a különféle technikákat és játékos szövegtípusokat lexikonszerűen, ábécérendben sorolja fel.

Terry Olivi
[Olaszból fordította Petőfi S. János]

Petőfi, János S.—Sergio Cicconi (a cura di): *Sistemi segnici e loro uso nella comunicazione umana. 2. La filosofia del linguaggio e la comunicazione umana multimediale.* (= *Quaderni di ricerca e didattica XIV*). Università di Macerata, Dipartimento di Filosofia e Scienze umane, 1995. 190 p.

A *Sistemi segnici e loro uso nella comunicazione umana* [Jelrendszerek és a hűmán kommunikációban való használatuk] főcímű sorozat kötetei azt a célt szolgálják, hogy a Maceratai egyetem filozófia szakos hallgatóinak ’kalauz’-ul szolgáljanak a kommunikáció szemiotikai-nyelvfilozófiai tanulmányozásához.

A jelen kötet a következő írásokat tartalmazza.

A *Tanulmányok* szekcióban egyrészt egy-egy írást a multimediális kommunikátumok elemzésében szerepet játszó három tipológiáról: Hartmut Schröder az „Aspetti semiotici dei testi multimediali” című írásában a jelrendszerek, J. S. Petőfi a „Tipologia di situazioni comunicative” című írásában a kommunikációs-situációk, Paolo Teobaldelli a „Tipologia dei comunicati multimediali” című írásában pedig a multimediális kommunikátumok tipológiai kérdéseivel foglalkozik. A szekciót Sergio Cicconi „Gli ipertesti e la comunicazione multimediale” című, a hipertextusok néhány aspektusát tárgyaló írása zárja.

A *Recenziók* szekcióban Marcello La Matina írása található a multimediális kommunikáció ismert (nyelv)filozófusa, Nelson Goodman koncepciójának néhány aspektusáról.

A *Bibliográfia* szekcióba felvett bibliográfia az általános szemiotikáról az első kötetben megkezdett bibliográfia folytatása, s elsősorban olasz nyelvű szemiotikai publikációk adatait tartalmazza.

A *Repertorium* szekció első bemutatandó könyvként M. Dascal et alii (eds.) *Sprachphilosophie: Ein Internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung* címmel a de Gruyter Kiadónál megjelenés alatt álló műnek (az első kötet 1992-ben jelent meg, a

második — és egyben utolsó — kötet a következő hónapokban kell hogy megjelenjék) az előszavát tartalmazza olasz fordításban és a teljes mű tartalomjegyzékét. Ez a mű részben angol, részben német, (kiseb) részben francia nyelvű lexikoncikk jellegű, tematikus írásokat tartalmaz (összesen 120-at!), és a tartalomjegyzék megadja valameny nyinek a címét mind angol, mind német, mind francia nyelven. Így ez a tartalomjegyzék a nyelvfilozófia többnyelvű terminológiájába való bevezetésként is használható. Második könyvként ebben a szekcióban Denis McQuail — Sven Windhal a kommunikációkutatás számos aspektusára kiterjedő *Communication Models* című könyvének (New York, Longman Publishing, 1982., 1993.²) tartalomjegyzéke található.

A *Miscellanea* szekció az egyetem nyelvfilozófiai előadásainak és szemináriumainak témáiról informálja folyamatosan a hallgatókat.

A kötetet a kötet munkatársaira vonatkozó biobibliográfiai jegyzetek zárják.

P. S. J.